



Palma Wielkanocna – Quiz

Niestety nie możemy na razie spotkać się z Wami na warsztatach w muzeum, dlatego zapraszamy do wspólnej zabawy poprzez rozwiązywanie quizów dotyczących naszego regionu oraz udziału w zajęciach plastycznych.

Niedziela palmowa rozpoczyna ostatni tydzień postu, zwany Wielkim Tygodniem. Zwyczaj święcenia palm przez osoby wierzące wprowadzono w XI w. Na Kujawach, w porównaniu z innymi regionami Polski, palmy były skromne. W kulturze ludowej stanowiły ważny rekwizyt praktyk magicznych. Wierzono, że poświęcone w kościołach mają właściwości ochronne, są niezwykle skuteczne w różnych zabiegach zapewniających zdrowie domownikom i inwentarzowi. Miały przynosić powodzenie w gospodarstwie i na polu oraz odstraszać wszelkie zło. Dlatego przechowywane były przez cały rok.

Zachęcamy Was do rozwiązywania quizu dotyczącego zwyczajów związanych z palemką wielkanocną i sprawdzenia swojej wiedzy na ten temat.

PYTANIA

1. Co upamiętnia zwyczaj święcenia palm w kościele katolickim?

- a. wjazd św. Jana Chrzciciela do Jerozolimy
- b. wjazd Jezusa Chrystusa do Jerozolimy
- c. wjazd św. Rodziny do Betlejem

2. Co symbolizuje palma w tradycji ludowej?

- a. podziękowanie za plony
- b. pojednanie, znak przyjaźni i miłości
- c. siły vitalne i życie, coroczną odnowę roślin, zapowiedź ich kwitnienia i owocowania

3. Jak nazywano inaczej Niedzielę Palmową?

- a. „Ostatkową”
- b. „Wieńcową”
- c. „Kwietną”, „Wierzbną”

4. Z czego wykonywano tradycyjne kujawskie palmy?

- a. z gałązek wierzby z baziami, trzciny, „wiecznie żywej” borówki, barwinka, bukszpanu, przewiązanych kolorową wstążeczką
- b. ze zbóż, ziół, kwiatów, warzyw i owoców
- c. ze sztucznych kwiatów i kolorowych wstążek

5. Od kiedy zaczęły pojawiać się na Kujawach palmy strojniesze, w typie „wileńskim”?

- a. na przełomie XIX i XX wieku
- b. w dwudziestoleciu międzywojennym
- c. po 1945 r.

6. Po wyjściu z kościoła uderzano się nawzajem palmami dla?

- a. zdrowia, urody, dostatku
- b. powodzenia w miłości
- c. dobrych relacji sąsiedzkich

7. Połykano kilka „bagniątek” („kotków”) żeby uchronić się przed bólami?

- a. zębów
- b. gardła
- c. kręgosłupa

8. Gdzie umieszczano najpiękniejszą palemkę?

- a. w wazonie
- b. w kredensie
- c. zatykano za świętym obrazem

9. W jakiej sytuacji wystawiano palemkę w oknie?

- a. suszy
- b. burzy
- c. powodzi

10. Do jakich zabiegów magicznych były wykorzystywane ponadto palemki?

- a. odganiania złych duchów wokół domów, by zapewnić urodzaj i uchronić zasiewy przed gradobiciem, dla ochrony krów przed chorobami i urokami czarownic
- b. przed kradzieżą dobytku – narzędzi rolniczych, zwierząt, plonów
- c. uzdrawiania osób mających problemy z chorobami skóry

11. Co po upływie roku robiono ze starą poświęconą palmą?

- a. wyrzucano
- b. palono
- c. dawano dzieciom do zabawy

12. W którym regionie Polski jest tradycja robienia okazałych, pięknych i wysokich palm?

- a. Kaszuby
- b. Kujawy
- c. Kurpie

PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI

1. Co upamiętnia zwyczaj święcenia palm w kościele katolickim?

- b. Kościół święci w tym dniu palmy na znak triumfalnego wjazdu Jezusa Chrystusa do Jerozolimy, dokąd przybył wraz z uczniami na święto Paschy i witany był przez tłum ludzi rzucanymi mu pod nogi gałązkami oliwnymi i palmowymi

2. Co symbolizuje palma w tradycji ludowej?

- c. siły vitalne i życie, coroczną odnowę roślin, zapowiedź ich kwitnienia i owocowania, a w tradycji kościelnej zarówno męczeństwo, jak i triumf, Mękę i Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa oraz nieśmiertelność duszy ludzkiej

3. Jak nazywano inaczej Niedzielę Palmową?

- c. w całej Polsce Niedzielę palmową będącą początkiem obrzędów związanych ze świętem Wielkiej Nocy nazywano „Kwietną” lub „Wierzbną”

4. Z czego wykonywano tradycyjne kujawskie palmy?

- a. były bardzo skromne, składały się z gałązek wierzby z baziami (w tradycji ludowej uważana za roślinę miłującą życie, ponieważ rośnie w niesprzyjających warunkach, łatwo się przyjmuje i szybko wypuszcza zielone listki), trzciny oraz roślin wiecznie zielonych – borówki, barwinka, bukszpanu, przewiązanych kolorową wstążką

5. Od kiedy zaczęły pojawiać się na Kujawach palmy strojniesze, w typie „wileńskim”?

- c. po 1945 r. pojawiły się palmy tzw. „wileńskie” kupowane na targach, w sklepach, popularne do tej pory. Mające kształt kolorowych bukietów lub części barwnych pałek, różnej wysokości i grubości, wykonanych z kwiatów, farbowanych kłosów, suszonych traw. Przez Polaków mieszkających w Wilnie nazywane są *wałkami*

6. Po wyjściu z kościoła uderzano się nawzajem palmami dla?

- a. zdrowia, urody, dostatku, ze szczególną gorliwością wobec dzieci, wygłaszając formułkę:
*Nie ja biję, różga bije
Bo za tydzień Wielki Dzień
Za sześć noc – Wielkanoc*

7. Połykano kilka „bagniątek” („kotków”) żeby uchronić się przed bólami?

- b. podczas śniadania wielkanocnego łykano „bagniątka” zwane też „kotkami” dla zdrowia, a w szczególności ochrony gardła przed chorobami

8. Gdzie umieszczano najpiękniejszą palemkę?

- c. zatykano ją za świętym obrazem w izbie i przechowywano do następnej Wielkanocy

9. W jakiej sytuacji wystawiano palemkę w oknie?

- b. najpiękniejszą palmę wystawiano w oknie podczas burzy, dla odwrócenia piorunów

10. Do jakich zabiegów magicznych były wykorzystywane ponadto palemki?

- a. z palmą wielkanocną obchodzono trzykrotnie domostwa, odganiając nią złe duchy; zatykano je w dachy budynków gospodarskich dla ochrony przed piorunami. Z poświęconych palemek robiono krzyżyki, które zatykano w ziemię by zapewnić dobry urodzaj i uchronić zasiewy przed gradobiciem. Głodzono nimi boki zwierząt, szczególnie krów, dla ochrony przed chorobami i urokami czarownic

11. Co po upływie roku robiono ze starą palmą?

- b. zgodnie z katolickim zwyczajem palono ją, podobnie jak wszystkie inne poświęcone, a niewykorzystywane już do niczego przedmioty. Dodawano również jako składnik popiołu, którym posypywano głowy wiernych w Popielec

12. W którym regionie Polski jest tradycja robienia okazałych, pięknych i wysokich palm?

- c. palmy kurpiowskie sięgają nawet do sześciu metrów, na całej długości ozdobione są zielonymi gałązkami i kolorowymi kwiatami z bibuły

Jeżeli uzyskałaś/uzyskałeś:

10-12 punktów – Wielkie brawa! To fantastyczny wynik!

6-10 punktów – Gratulujemy, nie jest źle, ale mogłoby być lepiej

0-6 punktów – Nie martw się, w następnym quizie będzie lepiej!

[BW]

